

Kriza u Svetom pismu **Ljudski krik** **u biblijskoj povijesti**

Abelova krv (Post 4)

Prevareni brat Ezav (Post 27)

Spasenje na Crvenom moru (Izl 14)

Bog mi je štít (Ps 31)

G D e D G D C D G (D)

Bog mi je štít hri-di-na mo - ja Bog mi je štít i moj spas

Krize danas

- *Koja je najveća kriza mojega života?*
- *Što mi daje snagu u krizi?*
- *Koliko životne krize nastaju iz odnosa među najbližima?*
- *Je li mi kad kriza pomogla?*

Krik boli

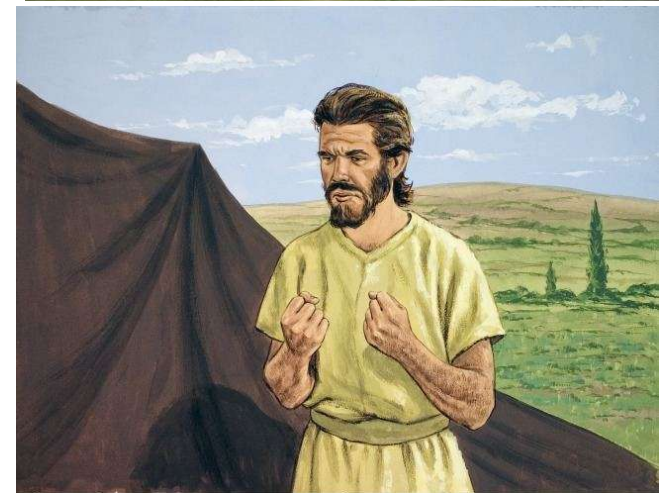
- Prolivena krv u Post 4,10:
- **Viče k Bogu קצַעַף *ṣā‘aq* – zdvojan vapaj, vrištanje, tjeskoban krik**
- Upozorenje unaprijed u Post 2,17:
- **“Sigurno ćeš umrijeti!”**
- Kajin prema Bogu u 4,3:
- **Prvi prinos Bogu u Bibliji**
- Upit i pouka u 4,6s:
- **“Čemu si uskipio?”(4,6);**
- **“Možeš se oprijeti” (v7)**
- Tko kome govori?
- **Bog Kajinu**

- Uvod u v7: “Zar ne?”
Šarić: “Nije li (ovako)”?
- κρίσις – *krisis*
- Što s ljutnjom u v8?
- **Ljutnju na Boga svaljuje na brata**

Prevareni brat Ezav

- **Snažno je kriknuo krikom velikim i gorkim (צעקה *šā‘aq* Post 27,34)**
  - Što je prije poduzeo? (Post 27,31)
- **Obrok ocu i traži blagoslov**
  - Rezultat prijevare u 27,41, javljen u v43
- **“Ubit ću Jakova, brata svoga” (v41)**
- **Rebeka potvrđuje (v43)**
  - “Ubiti” הרג (*hārag* 4,8.14; 27,41.43)
- **Jakov se susreće s Bogom nakon krize u obitelji → 28,13**
- **“Ja sam יהוה” – u snu (28,13)**

Krik naroda

- *Kriza u Izl 3,7.9:*
- **Božji govor Mojsiju**
- **Krik zbog tlačitelja (צעק 3,7)**
  - **Bog čuje, vidi jad, poznaje boli**
- **Krik sinova Izraelovih došao preda me (צעק 3,9)**
  - **Krik jakim glasom (βοάω, φωνή μεγάλη) u Mt 27,46; Mk 15,34**
- **Isus: Zašto si me ostavio? (Ps 22)**

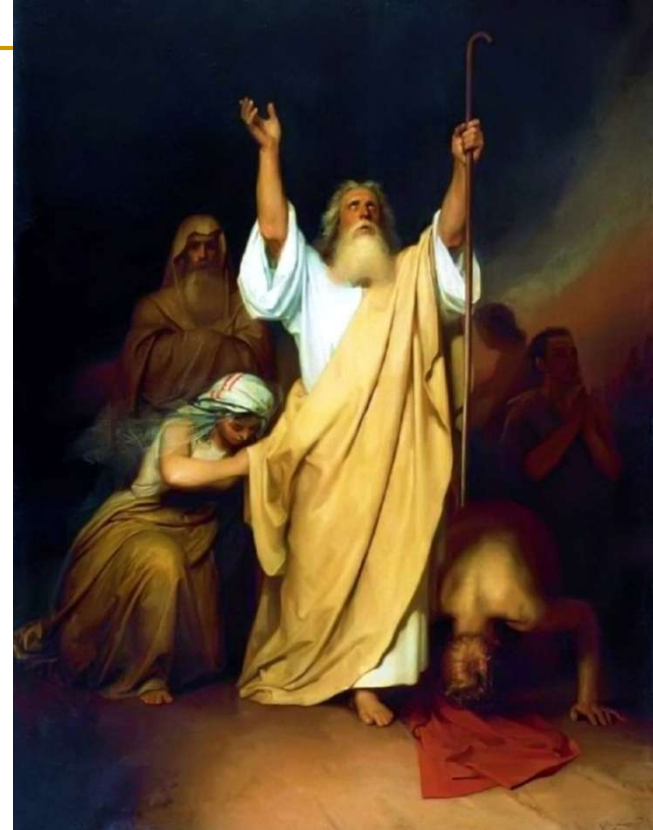
Spas na Crvenom moru

- Kriza u Izl 14,10
- More i progonitelji
  - reakcija zajednice u 14,10.11s
- Velik strah (ירא), krik (צעק 10)
  - Izopačenje u 11s:
- Napad na Mojsija (11s)
  - Oslobođenje iz Egipta:
  - Egipat nema grobnih mjesta?
Uzeo si nas da umremo u pustinji (11)
  - Bolje robovanje u Egiptu (12)
    - ← Kajinovsko lutanje

Precizna pedagogija

- Voditelj Mojsije u Izl 14,13:
- “Ne bojte se!” (ירא) 14,13
- korijen problema iz v10 (ירא)
  - ⇔ protunapad, povlačenje, obrana...
  - → “pobojali se (ירא) יהוה” (31)
  - Strah Božji, vrhovni autoritet
- יִשַׁע *jāša* ‘spasiti – usred voda 14,13.30; 15,2
  - Mojsijevo iskustvo u Izl 2
- “Gledajte *spasenje!*” (HB יִשַׁע 14,13)
  - יהוה je *spasio* Izraela (v30 יִשַׁע) – KS i Š.: “izbavi”
  - “Postao mi je *spasenje*” (יִשַׁע 15,2) – KS: “izbavitelj”, Š. “spasitelj”

Otkriti uzroke

- ❑ Čiji krik צעק u Izl 14,15?
- “Što *višeš* k meni!”
  - ❑ Mojsije Bogu (HB, LXX, Vg i Šarić, usp. narod צעק v10)
- Uzrok nevolje:
  - ❑ zašto su uz more (usp. v2.9)?
  - ❑ zašto progonjeni (usp. 4.8.17)?
- Božja zapovijed iz 14,2 točno izvršena u v9
- Bog najavljuje (4.17) i izvršava “otvrdnuće” srca (8) – faraonu (4); Egiptu (17)

Svrha krize

- Božja nakana u 14,4.18:
- “Egipat će *spoznati*: ja sam יהוה”
(Izl 14,4.18 → 25)
- Mojsije: “יהוה će se boriti za vas” (14)
  - Ime “Izrael”
- Egipat: “יהוה se bori za njih” (25)
  - → Božja najava i ostvarenje
  - Cilj u 14,31?
- Vjera, stjecanje pouzdanja – u koga, tko? (v31)
- U Boga i u Mojsija – cijeli narod
  - “Ja ću biti s tobom” 3,12 – Mojsijev autoritet
  - “Ako mi ne povjeruju...” (4,1)

Kristova metoda

- **Isus prihvaća oskudan dar**
(Mt 14,18; Mk 6,38; Lk 9,13)
  - **Dječak, “mali”** (Iv 6,9)
- **gleda u nebo**
(Mt 14,19; Mk 6,41; Lk 9,16)
- **Uzima, ZAHVALIVŠI, lomi**
  - = na Posljednjoj večeri (1 Kor 11,23s)
- **εὐχαριστήσας [eucharistesas] → Euharistija**
  - (Mt 15,36; 26,27; Mk 8,6; 14,23; Lk 22,17.19; Iv 6,11)
- **Znak u Emausu (Lk 24,30)**

Krize danas

- *Koja je najveća kriza mojega života?*
- *Što mi daje snagu u krizi?*
- *Koliko životne krize nastaju iz odnosa među najbližima?*
- *Je li mi kad kriza pomogla?*

